

Procesy demograficzne w województwie łódzkim w latach 2000-2019 oraz w perspektywie do 2040 r.

21.09.2020 r.

- Liczba ludności województwa łódzkiego malała z roku na rok średnio o 9,1 tys. osób. Łódzkie jest jednym z najszybciej wyludniających się województw w Polsce.
- Wyludnia się szczególnie stolica województwa – Łódź oraz gminy na obrzeżach terytorium województwa. Wzrost liczby ludności odnotowują głównie gminy wiejskie, położone wokół Łodzi, ale także te zlokalizowane wokół innych miast województwa łódzkiego m.in. Piotrkowa Trybunalskiego, Bełchatowa, Skierniewic, Tomaszowa Mazowieckiego.
- Kierunek zmian liczby urodzeń w kolejnych latach analizowanego okresu nie miał stałego charakteru, ale na skutek spadku w 2019 r. liczba urodzeń osiągnęła poziom najniższy w całym obserwowanym okresie.
- Na przestrzeni lat odnotowano korzystną zmianę współczynnika dzietności z 1,276 do 1,349 w 2019 r.
- Liczba zgonów w województwie łódzkim utrzymuje się na zbliżonym poziomie w całym okresie 2000-2019, jednak ich znaczna przewaga nad liczbą urodzeń powoduje pogłębiający się ujemny przyrost naturalny.
- Pomimo korzystnych zmian w przewidywanej długości życia mieszkańców, łódzkie charakteryzuje się najkrótszym przeciętnym trwaniem życia. Mężczyźni w województwie łódzkim żyją średnio o 1,6 roku krócej niż przeciętnie w Polsce, natomiast kobiety o 0,7 roku krócej.
- Zmniejszanie się liczby mieszkańców regionu determinowane jest głównie przez ujemny przyrost naturalny, ubytek wynikający z odpływu migracyjnego stanowi około 25% ogólnego spadku ludności.
- W latach 2000-2019 systematycznie zmniejszał się udział osób w wieku przedprodukcyjnym – z 22,0% do 17,0%.
- Łódzkie charakteryzuje się wysokim i rosnącym odsetkiem osób w wieku poprodukcyjnym. Wskaźnik wsparcia międzypokoleniowego w 2019 r. wyniósł 11,9 osoby, a przewiduje się, że do 2040 r. podwoi swoją wartość.
- Prognoza demograficzna przewiduje dalsze wyludnianie się obszaru województwa oraz pogłębianie się zjawiska starzenia populacji. Kształtowanie się stanu liczebnego mieszkańców oraz proporcji ludności według grup wieku determinowane będzie nadal w głównej mierze przez niekorzystną relację urodzeń i zgonów.

Spis treści

Stan ludności	3
Ludność według miejsca zamieszkania	3
Ruch naturalny	5
Trwanie życia	8
Migracje	8
Struktura ludności według wieku	10
Podsumowanie	13

Dane charakteryzujące województwo łódzkie można również znaleźć w publikacjach statystycznych wydawanych przez US w Łodzi oraz w publikacjach ogólnopolskich GUS.

Przy publikowaniu danych US prosimy o podanie źródła.

Stan ludności

Województwo łódzkie należy do regionów Polski, w których następuje systematyczny spadek liczby ludności. Począwszy od roku 2000 każdego roku ubywało w nim średnio 9,1 tys. mieszkańców. W konsekwencji tego procesu liczba mieszkańców łódzkiego z poziomu 2627,8 tys. w 2000 r. obniżyła się o 173,0 tys., tj. o 6,6% i w końcu grudnia 2019 r. ukształtowała się na poziomie 2454,8 tys. osób.

Ludność według miejsca zamieszkania

Istotny wpływ na skalę ubytku w liczbie mieszkańców województwa ma proces wyludniania się centralnego miasta województwa – Łodzi, bowiem jej mieszkańcy stanowią niemal 1/3 populacji całego województwa. Łódź w analizowanych latach wyludniała się szybciej niż pozostałe obszary regionu. Średnio rocznie populacja Łodzi kurczyła się o 6,2 tys. mieszkańców, co w całym obserwowanym okresie przyniosło spadek rzędu 118,5 tys. osób. Liczba mieszkańców miasta zmniejszyła się o 14,8%, a zatem ubytek ten był relatywnie ponad dwukrotnie większy niż przeciętny w całym województwie.

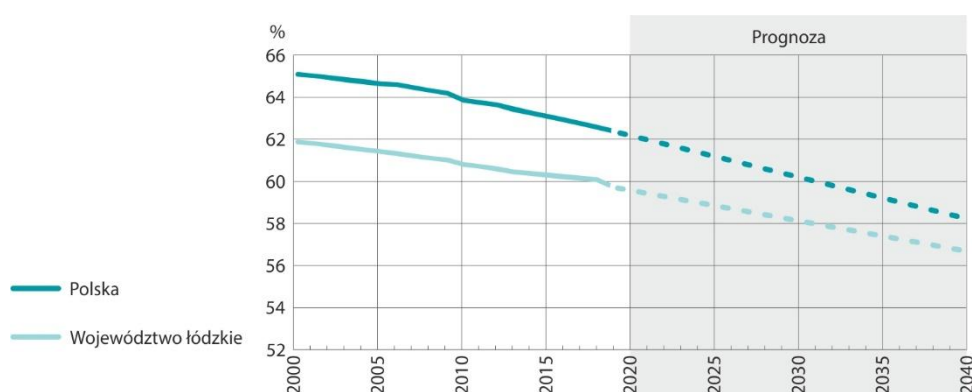
Szybsze tempo ubytku mieszkańców Łodzi wpłynęło na zmiany w strukturze mieszkańców według miejsca zamieszkania. Udział mieszkańców Łodzi w ogólnej liczbie ludności województwa obniżył się z 30,4% w 2000 r. do 27,7% w 2019 r. Jednocześnie odsetek mieszkańców wszystkich miast w województwie obniżył się o 2,7 p. proc. Wynika z tego, że nie we wszystkich miastach województwa liczba mieszkańców podlegała tendencji spadkowej. Niewielkie przyrosty, nie równoważące ubytku mieszkańców w Łodzi i pozostałych miast województwa, zaobserwowano w miastach: Aleksandrów Łódzki – wzrost o 7,8%, Konstantynów Łódzki – o 4,0% oraz Tuszyń – o 1,5%.

Spośród 44 miast położonych w granicach administracyjnych województwa, 2/3 to miasta małe, których zaludnienie nie przekracza 20 tys. mieszkańców i które skupiają zaledwie 9,1% ogółu mieszkańców województwa. Najmniejsze z nich to: Szadek – 1,9 tys. mieszkańców (spadek liczby mieszkańców w stosunku do 2000 r. o 11,1%), Błaszki – 2,1 tys., Wolbórz – 2,3 tys. oraz wspomniany Kamieńsk – 2,8 tys. Poza Łodzią, w pięciu miastach województwa liczba mieszkańców przekracza 50 tys.: Piotrków Trybunalski – 73,1 tys. mieszkańców, Pabianice – 64,8 tys., Tomaszów Mazowiecki – 62,0 tys., Bełchatów – 57,0 tys. oraz Zgierz – 56,2 tys. Miasta te koncentrują 12,7% ludności województwa, podczas gdy w roku 2000 skupiały 13,2% mieszkańców województwa.

W całym obserwowanym okresie liczba mieszkańców wszystkich miast województwa obniżyła się o 178,9 tys. osób. W tym samym czasie populacja zamieszkująca tereny wiejskie zwiększyła się o 5,9 tys. osób, co potwierdza tezę, że wyludnianie się województwa łódzkiego, to wyłącznie problem dotyczący miast.

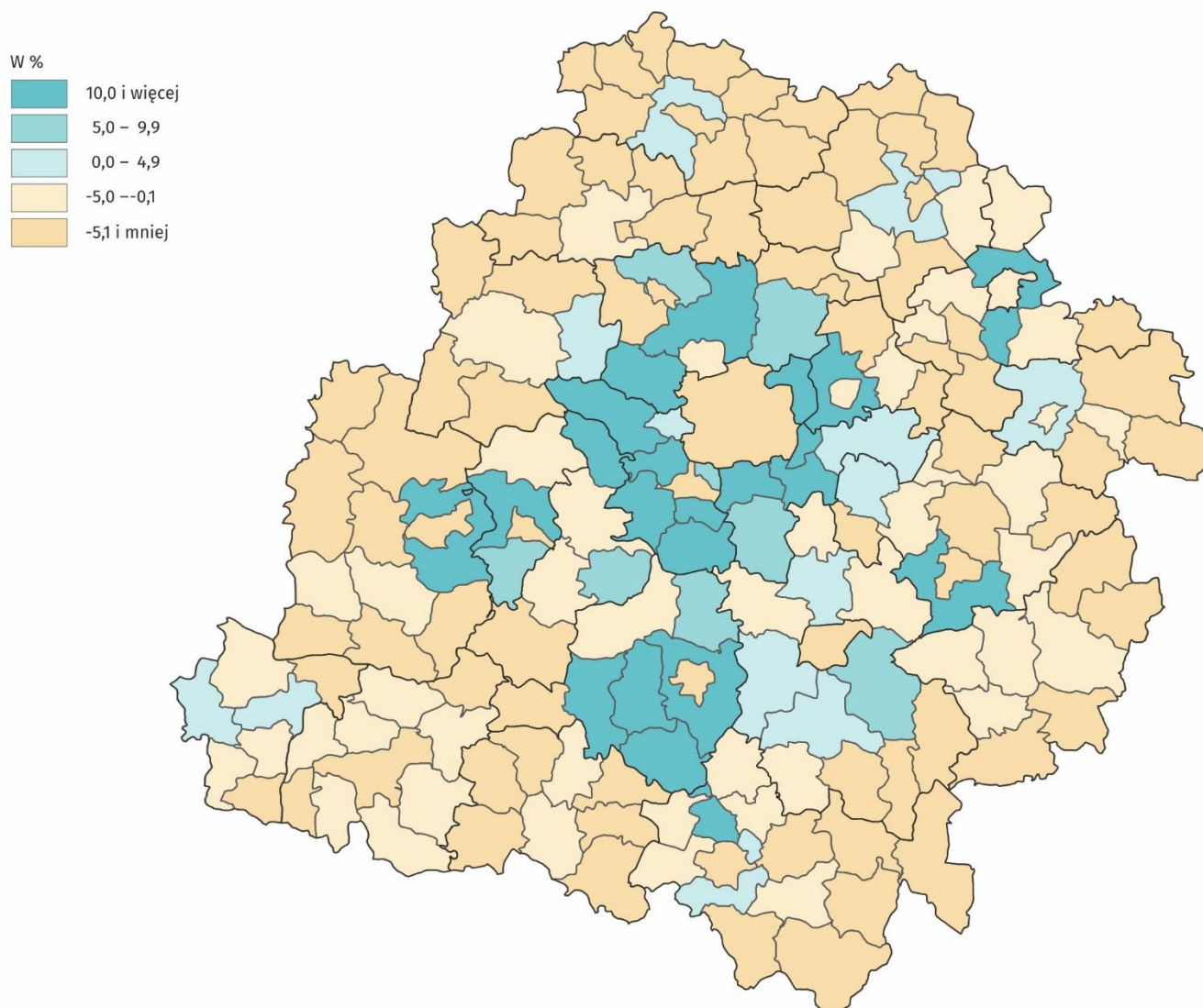
W wyniku znacznego ograniczenia rozmiarów populacji zamieszkującej w miastach, nastąpiły istotne zmiany w strukturze mieszkańców w przekroju miasto-wieś.

Wykres 1. Wskaźnik urbanizacji

Odsetek mieszkańców miast, tj. wskaźnik urbanizacji, obniżył się w analizowanym okresie z 65,1% do 62,4%. Aktualna prognoza demograficzna przewiduje, że w najbliższym dwudziestolecu w województwie łódzkim, w wyniku dalszego wyludniania miast, wskaźnik urbanizacji będzie malał szybciej niż przeciętnie w kraju.

Mapa 1. Zmiana liczby ludności w latach 2000-2019

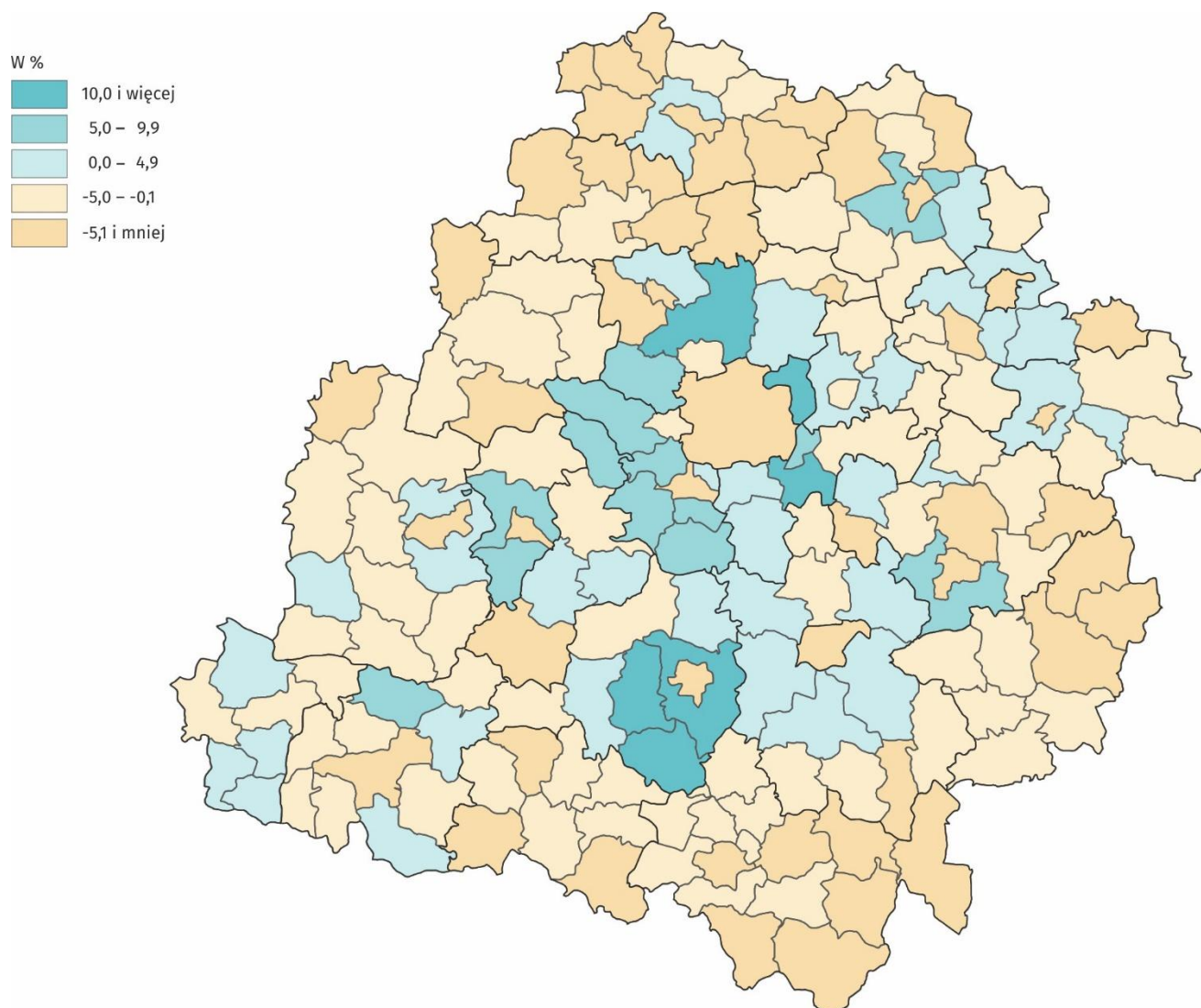

W minionych latach nastąpiły także istotne zmiany w rozmieszczeniu ludności w przestrzeni województwa. Największe ubytki w liczbie ludności, poza Łodzią, nastąpiły w większości gmin powiatu kutnowskiego (poza terenami otaczającymi miasto Kutno), we wszystkich gminach powiatu łęczyckiego oraz w powiecie łowickim (poza gminą wiejską Łowicz). Warto dodać, że największy ubytek ludności w całym województwie odnotowano w gminie Bedlno – o 17,6%. W zachodniej części województwa w największym stopniu zmniejszyła się liczba ludności gmin: Zadzim, Pęczniew, Klonowa, Goszczanów. Spośród gmin położonych we wschodniej części województwa, najwięcej mieszkańców utraciły gminy: Poświętne, Żarnów, Rzeczyca, Kowiesy, Głuchów, Sadkowice, Drzewica. Na południu najbardziej zmniejszyła się liczba ludności gmin: Żytno, Nowa Brzeźnica, Wielgomłyny, Gidle, Strzelce Wielkie, Kietczygłów, Sulmierzyce. Ponadto relatywnie dużym ubytkiem ludności charakteryzowały się pojedyncze gminy w różnych częściach województwa: Widawa, Będków, Łęki Szlacheckie.

Największy przyrost liczby mieszkańców cechował gminy sąsiadujące z Łodzią: obszar wiejski gminy Aleksandrów Łódzki, na którym liczba mieszkańców się podwoiła oraz gmin wiejskich: Nowosolna, Pabianice, Zgierz, Andrespol, Brójce. Relatywnie wysokim przyrostem ludności w analizowanym okresie charakteryzowały się też gminy powiatu bełchatowskiego, szczególnie gmina Kleszczów, gmina wiejska Bełchatów, Kluki i Szczerców.

Prognoza demograficzna dla województwa łódzkiego zakłada, że liczba ludności będzie podlegała dalszej trwałej tendencji spadkowej. W 2040 r. liczba mieszkańców województwa wyniesie 2153,0 tys. osób, oznacza to, że w stosunku do roku 2019 obniży się o dalsze 12,3% (a w 2050 r. niespełna 2 miliony – spadek o 18,6%). Średnioroczny spadek liczby mieszkańców województwa w okresie prognozy ocenia się na ponad 14 tys. osób. Do roku 2030 liczba mieszkańców Łodzi obniży się do poziomu 620,7 tys. osób, tj. o 8,7%. Średnio każdego roku ubywać będzie 5,4 tys. osób.

Mapa 2. Zmiana liczby ludności w latach 2019-2030 (prognoza)

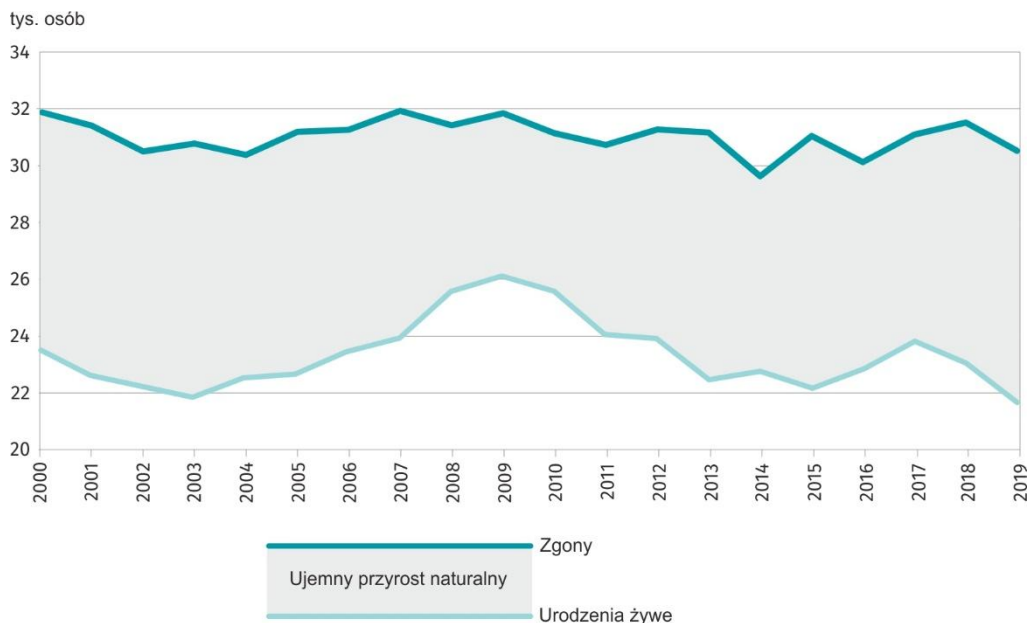
Zjawisko depopulacji, zgodnie z przewidywaniami prognozy ludności dla gmin do 2030 r., dotyczyć będzie większości gmin województwa. Najgłębsze ubytki w liczbie mieszkańców nastąpią w gminach: Lubochnia, Bełchatów, Parzęczew, Żychlin, Kutno, Łęczyca Poświętne i Nowe Ostrowy.

Najwyższy wzrost liczby mieszkańców w dalszym ciągu przewiduje się w gminach leżących w bezpośrednim sąsiedztwie Łodzi – Nowosolna i Brójce oraz w gminie wiejskiej Zgierz, a także w gminach powiatu bełchatowskiego: Kleszczowie, gminie wiejskiej Bełchatów i Kluki. Istotny przyrost liczby mieszkańców nastąpi w gminach otaczających Łódź od strony zachodniej: Pabianice, Aleksandrów Łódzki, Dobroń, Wodzierady i Lutomiersk.

Ruch naturalny

Na zmiany w liczbie ludności województwa łódzkiego mają wpływ dwa czynniki: nadwyżka liczby zgonów nad liczbą urodzeń oraz ubytek migracyjny. Obserwacja tych elementów na przestrzeni ostatnich kilkunastu lat dowodzi, że podstawowym czynnikiem determinującym proces wyludniania się województwa łódzkiego jest, zachodząca we wszystkich obserwowanych latach, wyraźnie niekorzystna relacja urodzeń i zgonów, a więc ujemny przyrost naturalny. Liczba zgonów w województwie łódzkim każdego roku przekracza o około 8,0 tys. liczbę urodzeń i tylko w latach 2008-2010, w wyniku przejściowego wzrostu liczby urodzeń, nadwyżka zgonów nad urodzeniami zmniejszyła się i nie była wyższa niż 6 tys.

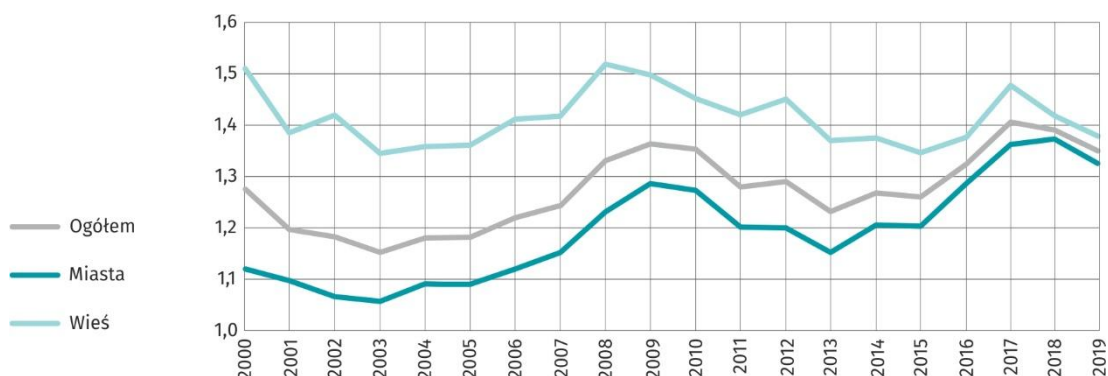
Wykres 2. Ruch naturalny ludności

Liczba urodzeń w województwie łódzkim w latach 2000-2003 wykazywała tendencję spadkową, a w latach 2004-2009 odnotowano przejściowy wzrost urodzeń, wynikający z wejścia w wiek najwyższej rozrodzności kobiet urodzonych w latach 80., tj. w latach echa wyżu demograficznego lat powojennych. Po roku 2009 niewielki wyż urodzeń osłabł i w kolejnych latach nastąpił dalszy spadek liczby urodzeń. W latach 2015-2017 liczba urodzeń rosta, przewyższając poziom z roku 2000. W 2018 i 2019 r. ponownie odnotowano spadek liczby urodzeń w ujęciu rocznym. Wskaźnik natężenia urodzeń, w związku ze zmniejszającą się liczbą mieszkańców, w 2019 r. osiągnął poziom 8,8‰, wobec 8,9‰ w 2000 r.

O skali urodzeń informuje współczynnik dzietności (średnia liczba dzieci, jaką urodziłaby kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego, przy stałym wzorcu płodności), który w województwie łódzkim do 2003 r. małał, a w kolejnych latach (2004-2009) wyraźnie rósł. Po 2009 r. współczynnik dzietności podlegał wyraźnej tendencji spadkowej. Lata 2016-2017 przyniosły wzrost współczynnika dzietności w województwie łódzkim, do poziomu 1,409 (wobec 1,276 w 2000 r.). W ostatnim analizowanym roku wartość współczynnika obniżyła się jednak do 1,349.

Wykres 3. Współczynnik dzietności

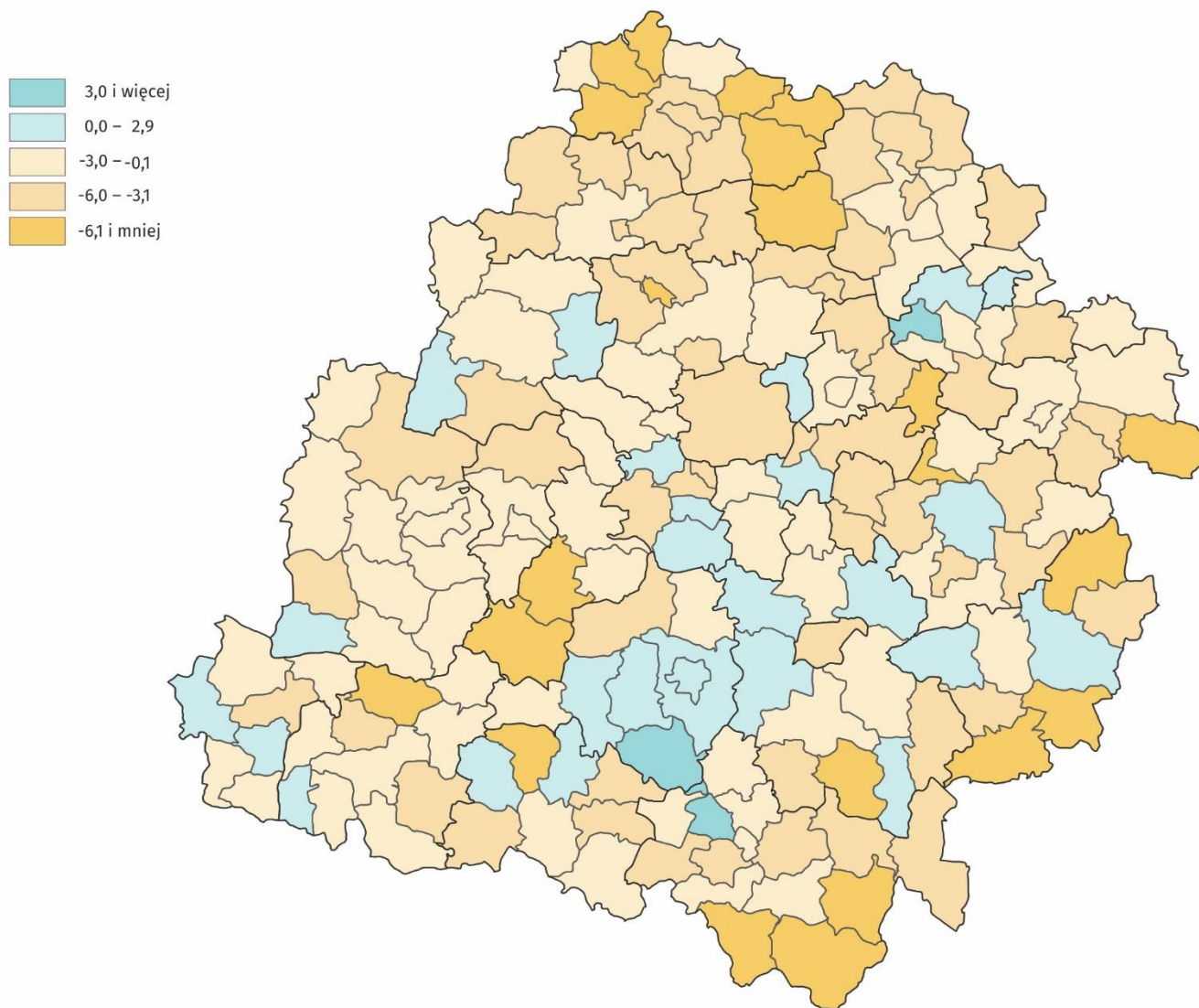
Rozpiętość współczynnika dzietności ogólnej w przekroju miasto-wieś w obserwowanych latach istotnie się zmniejszyła. W 2000 r. w miastach kształtował się na poziomie 1,120, na wsi 1,511. W roku 2019 wartość wskaźnika dzietności w miastach wzrosła do poziomu 1,325, na obszarach wiejskich obniżyła się i wyniosła 1,382.

Drugim czynnikiem przyrostu naturalnego, tj. zgony nie podlegał takiemu falowaniu jakie obserwowano w przypadku urodzeń. W 2000 r. w województwie łódzkim miało miejsce 32,0 tys. zgonów, w 2019 r. liczba ta kształtowała się na poziomie 30,6 tys. Natężenie zgonów w 2019 r. wyniosło 12,4‰ (wobec 12,1‰ w 2000 r.).

Istotne zmiany w liczbie urodzeń, jednoczesna niewielka tendencja spadkowa zgonów, przy znacznej, sięgającej kilku tysięcy nadwyżce liczby zgonów nad liczbą urodzeń, spowodowały, że w całym analizowanym okresie mieliśmy do czynienia z ujemnym przyrostem naturalnym: w 2000 r. minus 8,5 tys., w 2019 r. minus 9,0 tys. Natężenie ubytku naturalnego na poziomie 3,6‰ (wobec 3,2‰ w 2000 r.) lokuje łódzkie na pierwszym miejscu wśród województw, a to oznacza, że województwo łódzkie wyludnia się najszybciej.

Wśród 177 gmin województwa łódzkiego jedynie w trzech: Kleszczowie, Lipcach Reymontowskich i Dobryzycach odnotowano wskaźnik przyrostu naturalnego na poziomie powyżej 3‰. Dodatni przyrost naturalny w 2019 r. miał miejsce również w gminach zlokalizowanych w okolicach Łodzi (np. Brójce, Nowosolna, Pabianice, Dłutów) oraz na południe od Łodzi (np. Bełchatów, Rząśnia, Kluki, Szczerców), a także w kilku gminach powiatu wierzuszowskiego (Czastary, Wieruszów) i części gmin powiatu piotrkowskiego (Ręczno, Grabica, Wolbórz, Wola Krzysztoporska). Dodatni przyrost naturalny charakteryzował również gminny niektóre gminy leżące na wschód od Łodzi, tj. Maków (powiat skierniewicki), Lubochnia (powiat tomaszowski), Mniszków, Opoczno (powiat opoczyński) oraz w zachodniej części województwa – Pęczniew i Dalików (powiat poddębicki).

Mapa 3. Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2019 r.

W znaczącej jednak liczbie gmin (150) występuje ujemny przyrost naturalny. W największym stopniu zjawisko to dotyczy gmin: Bielawy, Bedno, Nowe Ostrowy, Jeżów, Budziszewice, Gidle, Ostrówek oraz Kiełczygłów.

Trwanie życia

Pomimo relatywnie korzystnych zmian, jakie nastąpiły w umieralności, województwo łódzkie jest regionem charakteryzującym się najkrótszym przeciętnym trwaniem życia mieszkańców. W 2000 r. przeciętne dalsze trwanie życia mężczyzn w województwie łódzkim wyniosło 67,9 lat. W 2019 r. chłopiec urodzony na jego obszarze miał przed sobą 72,5 lata życia, a więc o ponad 4 lata więcej. Średni wiek życia kobiet wydłużył się w tym okresie o 3,8 roku, z 77,2 lat do poziomu 81,0 lat. Wzrost długości trwania życia mężczyzn w ostatnich latach wyhamował, a w populacji kobiet w 2018 r. nastąpił nawet niewielki spadek. W 2019 r. zarówno wśród mężczyzn jak i kobiet odnotowano, znaczący na tle lat poprzednich, wzrost wielkości tego wskaźnika.

W 2000 r. trwanie życia kobiet było o 9,3 lat dłuższe niż mężczyzn, a w 2019 r. nadumieralność mężczyzn w łódzkim zmniejszyła się do poziomu 8,5 lat. Wydłużenie trwania życia w województwie łódzkim wynika ze stabilizacji liczby zgonów, spadku umieralności niemowląt, a w ostatnich latach w coraz większym stopniu ze spadku natężenia zgonów w najstarszych grupach wieku mieszkańców.

Migracje

Drugą przyczyną zmniejszania się populacji województwa łódzkiego jest ubytek migracyjny. W latach 2000-2007 zarówno napływ, jak i odpływ migracyjny przyjmowały coraz wyższe wartości. Od 2008 r. skala przemieszczeń osłabła i w kolejnych latach ruch wędrowny oscylował między 20-26 tys. osób w skali roku. Nadal jednak odpływ ludności w każdym z obserwowanych lat przewyższał ich napływ na pobyt stały, stąd notowano ujemne saldo migracji.

W wyniku przemieszczeń na pobyt stały województwo łódzkie każdego roku traciło 1,3-2,9 tys. mieszkańców. Przytoczone dane dowodzą, że rozmiary zjawiska migracji w województwie łódzkim nie są duże. Mieszkańcy województwa cechują się, w porównaniu z mieszkańcami innych regionów, niską skłonnością do zmian miejsca stałego pobytu. Warto zwrócić uwagę, że z punktu widzenia spadku liczby mieszkańców województwa, odpływ migracyjny (per saldo) ma niewielkie znaczenie, stanowi ok. 25% ubytku ludności ogółem.

Ujemne saldo migracji w województwie łódzkim dotyczy wyłącznie miast. Jeszcze w 2001 r. saldo migracji mieszkańców wsi było ujemne. W następnych latach na tereny wiejskie województwa zaczęli coraz liczniej przybywać na stałe nowi mieszkańcy, a saldo migracji zaczęło przyjmować wartości dodatnie, najwyższą w roku 2010 (3299 osób).

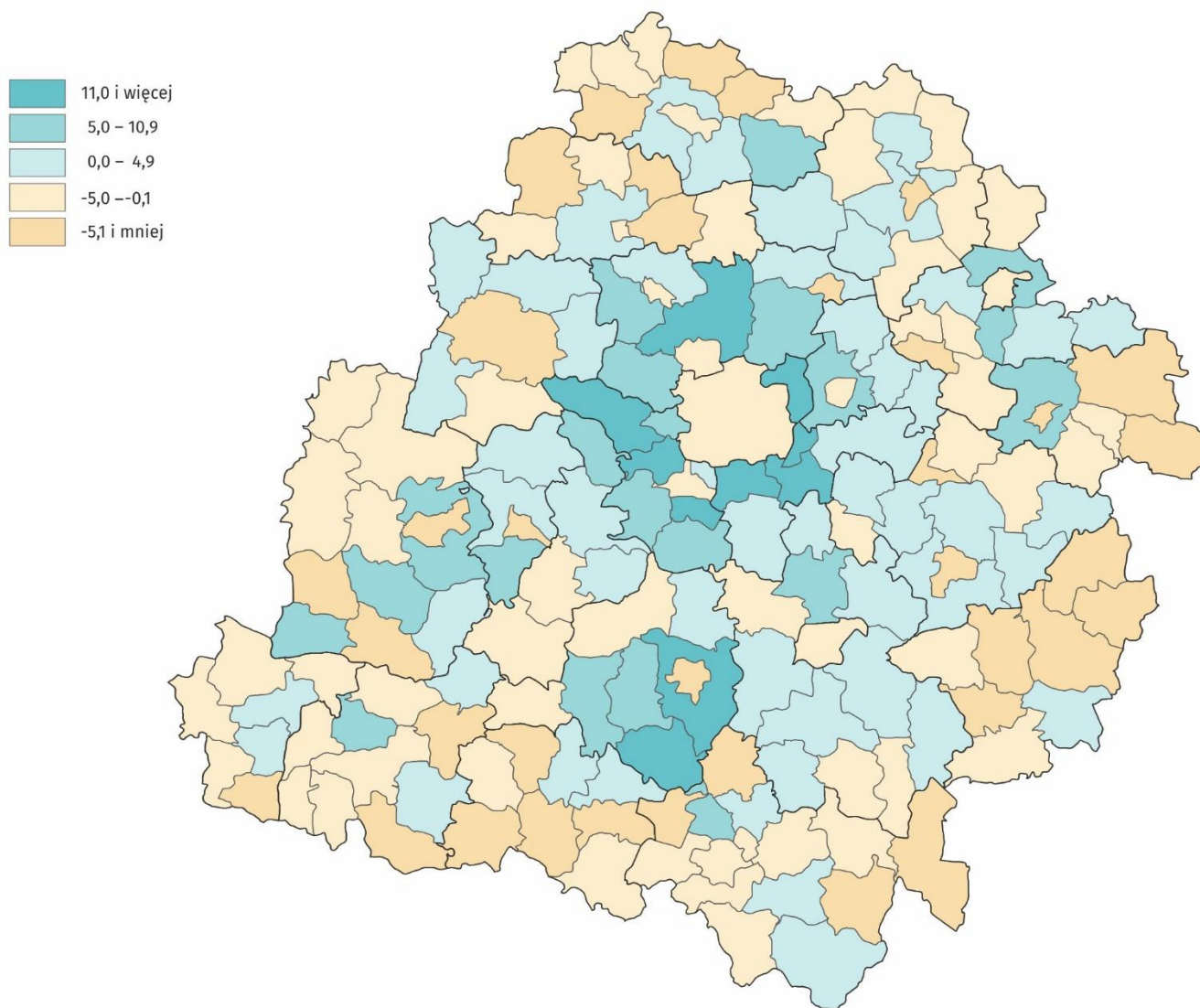
W 2019 r. saldo migracji dla miast wyniosło minus 5146 osób, natomiast dla terenów wiejskich – 2322 osoby. Ogólne saldo migracji na pobyt stały kształtowało się na poziomie minus 2824 osoby (wobec minus 1295 osób w 2000 r.)

Wykres 4. Ogólne saldo migracji na pobyt stały na 1000 ludności

W układzie przestrzennym województwa łódzkiego wyraźnie dostrzec można, że na przemieszczeniach ludności najbardziej zyskały tereny wokół Łodzi oraz Bełchatowa. Stanowią one zwarty obszar w centralnej części województwa.

Mapa 4. Saldo migracji na 1000 ludności w 2019 r.

W przeliczeniu na 1000 mieszkańców saldo migracji ludności przyjęło najwyższe wartości na położonych wokół Łodzi terenach gmin wiejskich: Pabianice, Zgierz, Nowosolna, Lutomiersk, Brójce i Andrespol oraz dwóch gmin miejsko-wiejskich: Rzgów i Aleksandrów Łódzki. Wyraźną przewagą napływu nad odpływem migracyjnym charakteryzują się także pozostałe gminy w pasie od Łodzi w kierunku południowym, a w szczególności gminy wiejskie Kleszczów i Bełchatów.

Największy ubytek migracyjny (w przeliczeniu na 1000 ludności) odnotowano w północnych gminach powiatu kutnowskiego: Oporów i Strzelce. Podobna sytuacja dotyczyła gmin miejskich: Bełchatów i Rawa Mazowiecka, a także gmin miejsko-wiejskich: Przedbórz i Pajęczno.

Skala migracji zagranicznych w przypadku województwa łódzkiego jest, na tle innych regionów, niewielka. W 2019 r. liczba osób, które wymeldowały się w związku z wyjazdem poza granice kraju wyniosła 337, natomiast 651 osób zameldowało się po powrocie z zagranicy. Warto dostrzec, że począwszy od 2016 r. w województwie łódzkim notuje się dodatnie saldo migracji zagranicznych (średnio 267 osób rocznie).

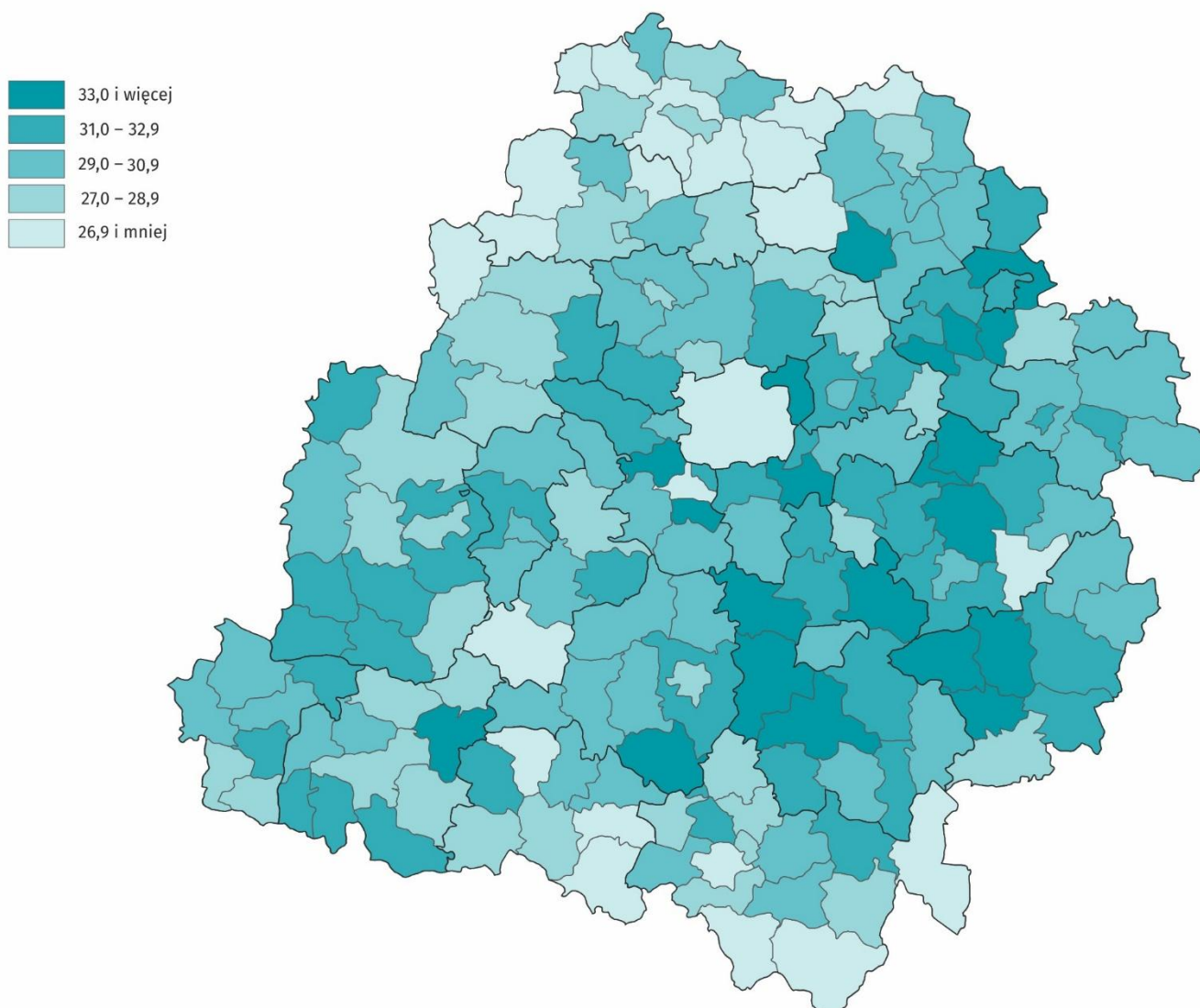
Prognoza ruchu migracyjnego wskazuje, że odpływ migracyjny (per saldo) będzie miał coraz mniejsze znaczenie w ubytku rzeczywistym mieszkańców województwa. Przewiduje się coraz mniejszą skłonność mieszkańców do przemieszczeń na pobyt stały. Zarówno napływ migracyjny na obszar województwa, jak i skala wyjazdów na pobyt stały poza jego obszar, będą podlegały tendencji zniżkowej. W dalszym ciągu odpływ będzie przewyższał napływ migracyjny, chociaż w mniejszym stopniu niż w latach ubiegłych, ale ubytek ludności powodowany migracjami będzie coraz mniejszy.

Struktura ludności według wieku

Zmiany w liczbie mieszkańców, wynikające głównie z ubytku naturalnego, ale również z odpływu migracyjnego, spowodowały istotne przesunięcia w strukturze mieszkańców według wieku. Zmieniły się wyraźnie proporcje między ekonomicznymi grupami wieku. W całym obserwowanym okresie następowało systematyczne zmniejszanie się udziału osób w wieku przedprodukcyjnym, z 22,0% w 2000 r. do 17,0% w roku 2019. Między skrajnymi latami odsetek dzieci i młodzieży obniżył się o 5,0 p. proc. Warto dodać, że o tak istotnym spadku udziału osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej licznie mieszkańców województwa w znacznej mierze decydowała sytuacja demograficzna stolicy województwa. Odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym, który w 2019 r. kształtował się na poziomie 15,1%, od lat przyjmuje skrajnie niskie wartości, nie tylko w Łodzi, ale także wśród innych dużych miast w Polsce.

Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym w województwie łódzkim obniżyła się z 36,1 osoby w 2000 r. do 28,9 osoby w roku 2019. W strukturze przestrzennej województwa najniższą wartość w 2019 r. wskaźnik ten przyjął w gminie Bedno, jak i w większości pozostałych gmin powiatu kutnowskiego. Niskie wartości tego częściowego współczynnika obciążenia demograficznego zanotowano również w części gmin położonych na południu: Kietczygłów, Nowa Brzeźnica, Gidle oraz Strzelce Wielkie, a także w stolicy województwa.

Mapa 5. Ludność w wieku przedprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w 2019 r.

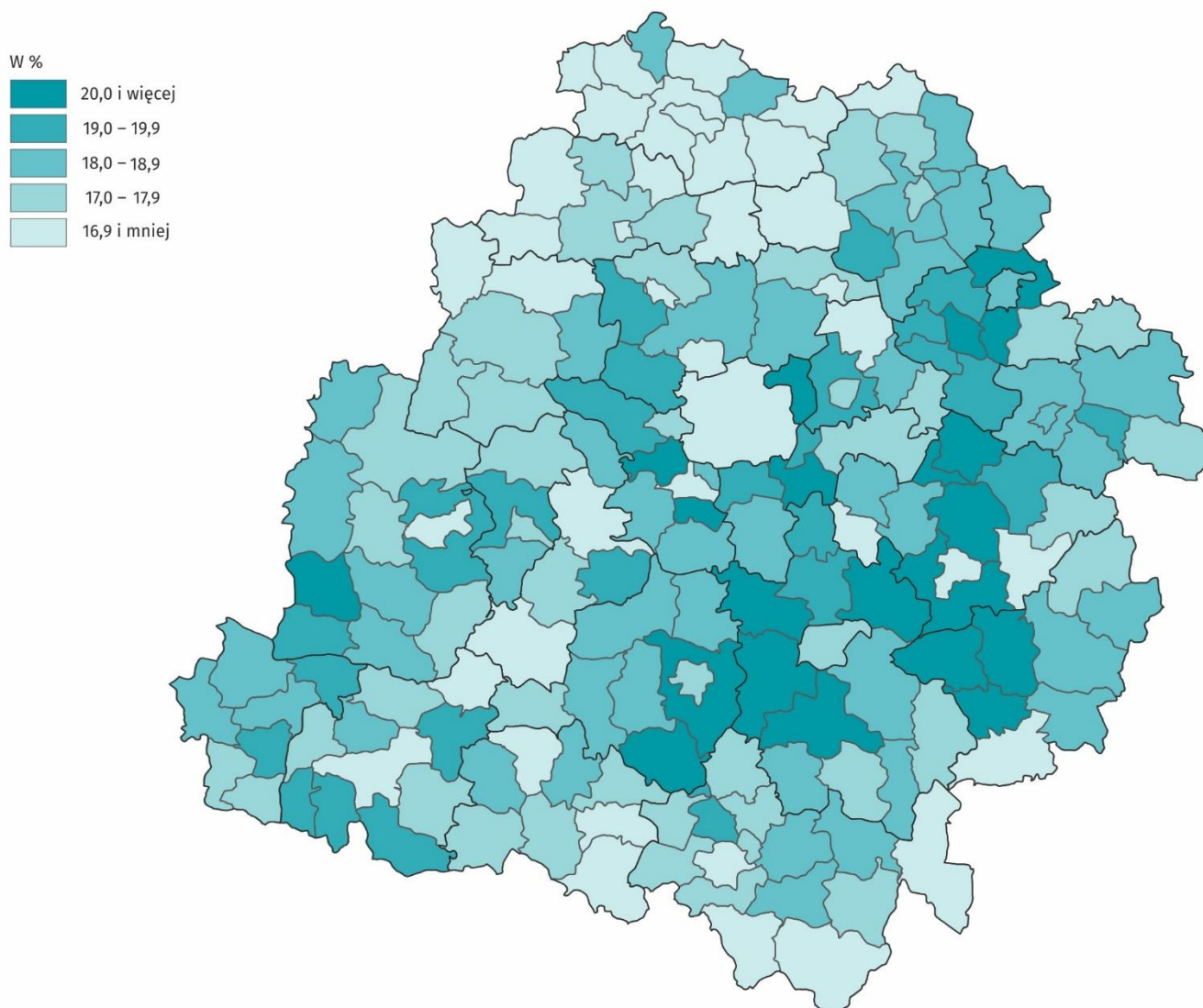

Najwięcej ludności w wieku przedprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało w gminach: Kleszczów, Sławno, Żelechlinek, Lubochnia, w gminie wiejskiej Pabianice a także w niektórych gminach powiatu piotrkowskiego: Wolbórz, Rozprza i Wola Krzysztoporska.

Udział dzieci (0-17 lat) w obserwowanym okresie spadł z 22,0% w 2000 r. do 17,0% w 2019 r. Najgłębszy spadek udziału dzieci w analizowanym okresie w całej populacji dotyczył gminy Świnice Warckie, miasta Bełchatów, a także gmin: Działoszyn, Witonia Brąszewice, Opoczno oraz Kutno. Tylko w jednej gminie – Kleszczów – odnotowano wzrost tego wskaźnika.

W 2000 r. populacja dzieci była o 53% większa niż liczba osób starszych. Już w 2014 r. przewaga była po stronie osób w starszym wieku – pokolenie dziadków stało się liczniejsze niż pokolenie wnuków i przewaga ta pogłębiać się będzie w kolejnych latach.

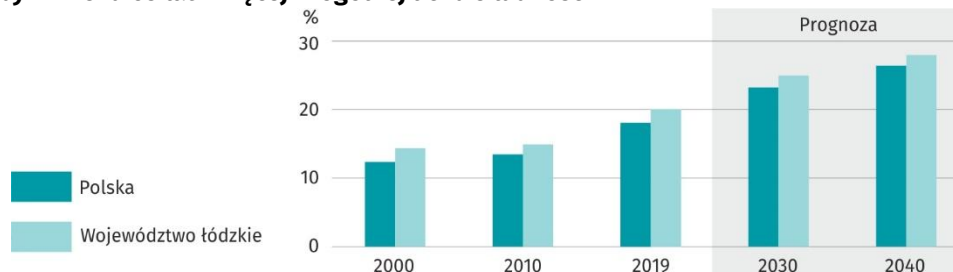
Mapa 6. Udział dzieci (0-17 lat) w ogólnej liczbie ludności w 2019 r.

Najwyższym udziałem dzieci w ogólnej liczbie ludności charakteryzowała się m.in. gmina z najwyższym natężeniem urodzeń – Kleszczów, a także gminy wiejskie: Sławno, Pabianice, Lubochnia, Brójce, Paradyż oraz Brąszewice.

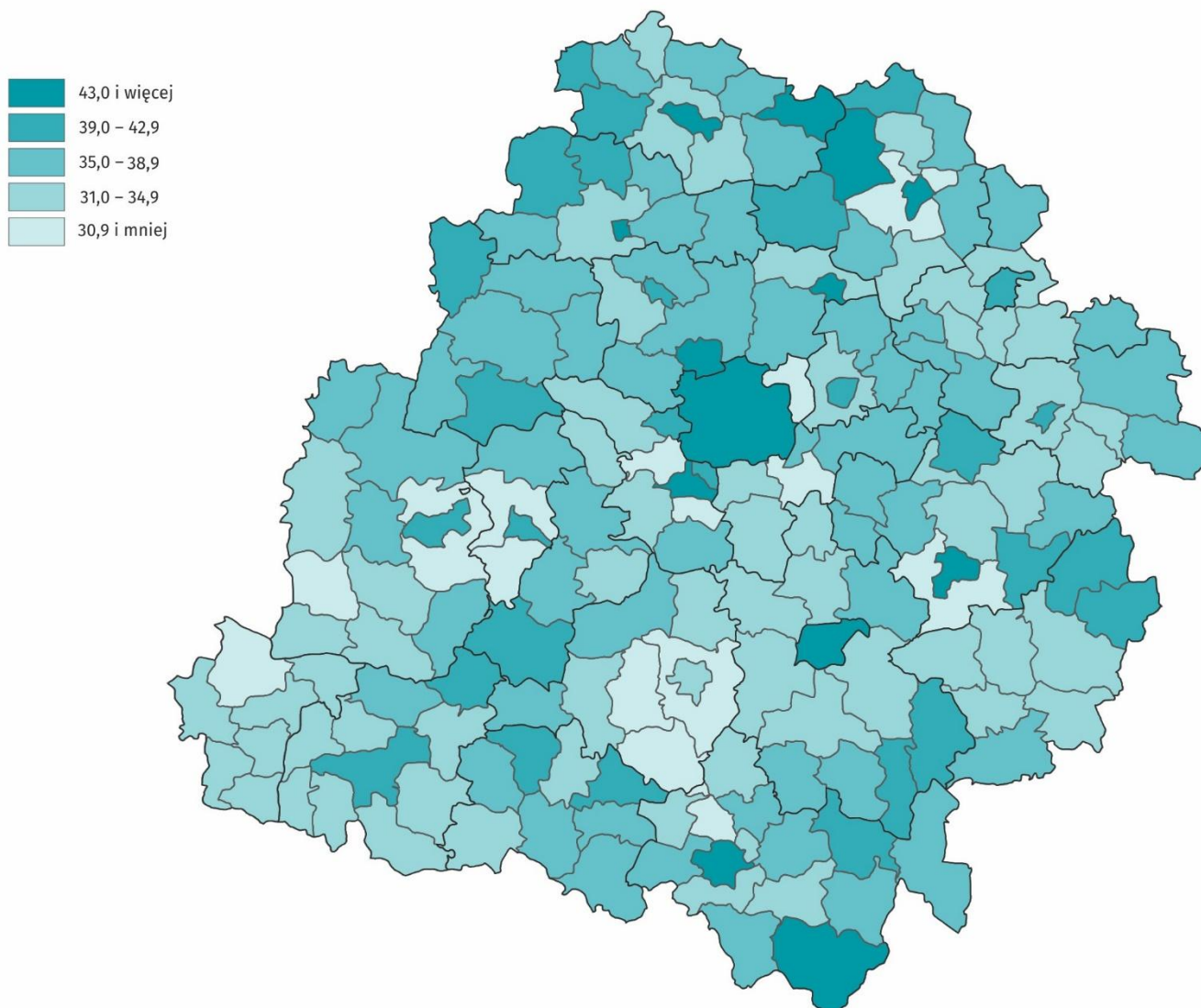
Jednocześnie w obserwowanym okresie wyraźnie wzrósł udział osób w wieku poprodukcyjnym w całej populacji. W 2000 r. kształtował się na poziomie 16,9%, a w 2019r. przyjął wartość znacznie wyższą, tj. 24,3%. Udział tej grupy osób wzrósł o 7,3 p. proc. Kobiety i mężczyźni w wieku 65 lat i więcej w 2000 r. stanowili łącznie 14,4% ogółu mieszkańców województwa łódzkiego, w 2019 r. już 20,1%, a prognoza przewiduje, że w następnych latach odsetek tej grupy mieszkańców będzie nadal dynamicznie wzrastał.

Wykres 5. Osoby w wieku 65 lat i więcej w ogólnej liczbie ludności

Tak wysoki wzrost udziału starszych w populacji województwa łódzkiego świadczy o postępującym procesie starzenia się mieszkańców. W 2000 r. liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym wynosiła 27,7 osoby, w 2019 r. już 41,3. Najwyższą wartość współczynnik ten przyjmował w Łodzi, a także w kilkunastu gminach w różnych częściach województwa, m.in. w miastach: Kutno, Pabianice, Tomaszów Mazowiecki, Głowno, Zgierz, Łęczyca, Łowicz, Piotrków Trybunalski, także w gminach Żytno, Żychlin, Zduny, Inowódz i Bielawy.

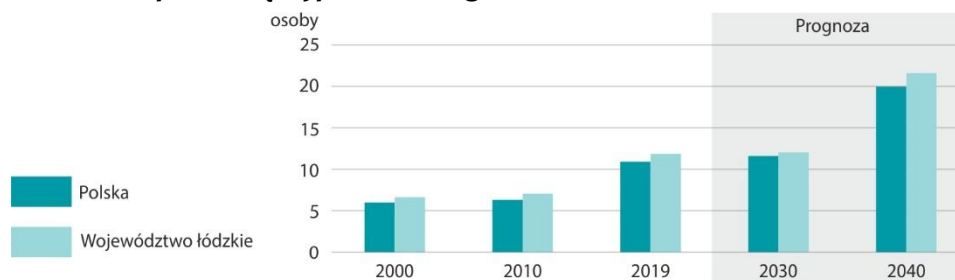
Mapa 7. Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w 2019 r.

O procesie starzenia się mieszkańców województwa łódzkiego świadczy również wiek środkowy ludności. Mediana wieku wzrosła z 38,1 lat w 2000 r. do 43,0 lat w 2019 r. Najwyższy wiek środkowy dotyczy mieszkańców Łodzi (45,1 lat), powiatu kutnowskiego (44,2), pabianickiego (43,5), a także powiatów: zgierskiego, łęczyckiego oraz miasta na prawach powiatu – Piotrkowa Trybunalskiego (43,0).

Najsilniej proces postępującego starzenia się ludności uwidacznia wskaźnik wsparcia międzypokoleniowego. Zjawisko zwiększania się przeciętnej długości życia spowodowało zmianę podejścia do problemu starości i wyróżnienie subpopulacji osób najstarszych w ogólnej liczbie ludności. W 2000 r. odsetek osób powyżej 85 roku życia wynosił 1,1%, a w 2019 r. wzrósł do poziomu 2,4%. Wskaźnik wsparcia międzypokoleniowego informuje o relacji międzypokoleniowej pomiędzy osobami najstarszymi, a ich dziećmi, również postrzeganymi jako osoby starsze (liczba osób w wieku 85 lat i więcej przypadająca na 100 osób w wieku 50-64 lata).

Wykres 6. Wskaźnik wsparcia międzypokoleniowego

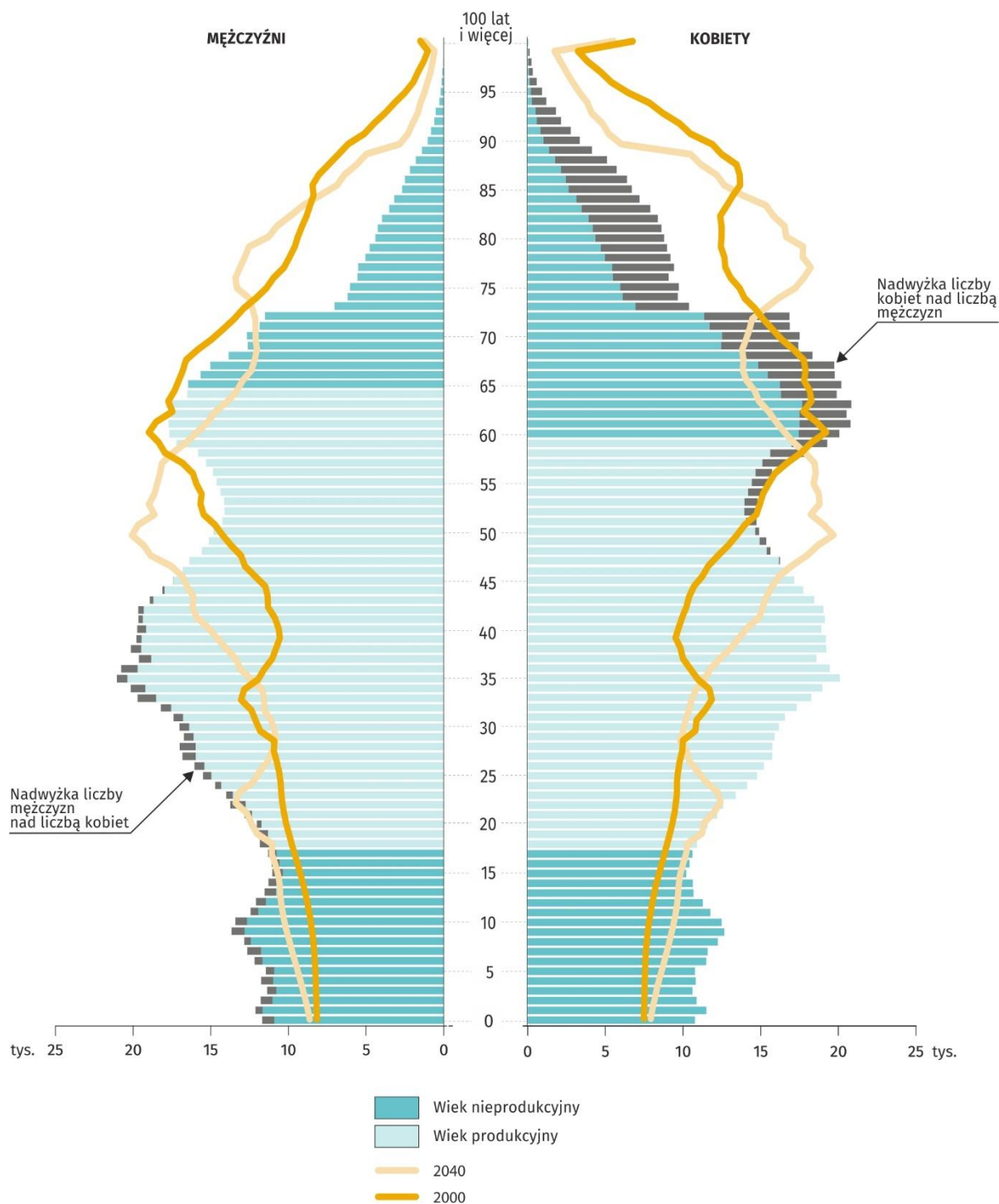

W 2000 r. omawiany wskaźnik wsparcia osób najstarszych w województwie łódzkim kształtował się na poziomie 6,9 osoby, w 2019 r. wzrósł do 11,9 osoby, a prognozowane zmiany w liczbie i strukturze mieszkańców zakładają podwojenie jego wartości do roku 2040.

Podsumowanie

Przedstawione tendencje zachodzące w populacji województwa łódzkiego w latach 2000-2018 świadczą o wyludnianiu się regionu, głównie w wyniku ubytku naturalnego oraz o postępującym procesie starzenia się mieszkańców. Najgłębsza zmiana sprowadza się do wejścia w wiek poprodukcyjny licznych roczników powojennego wyżu demograficznego oraz fakt, że grupa osób w wieku produkcyjnym jest coraz słabiej zasilana przez roczniki obecnych 20-30 latków. W miarę przesuwania się roczników do najstarszych grup wieku rośnie też nadwyżka kobiet nad liczbą mężczyzn.

Wykres 7. Ludność według płci i wieku w 2019 r.

Prognozy demograficzne dla województwa łódzkiego przewidują dalszy spadek liczby urodzeń, przy ustabilizowanej liczbie zgonów, a w ślad za tym dalsze wyludnianie się obszaru województwa oraz pogłębienie niekorzystnych proporcji ludności według grup wieku.

Opracowanie merytoryczne:

Urząd Statystyczny w Łodzi

ul. Suwalska 29

Informatorium Statystyczne

tel.: (+48 42) 683 91 91, (+48 42) 683 91 92

e-mail: informatoriumLDZ@stat.gov.pl

<https://lodz.stat.gov.pl/>

@lodz_STAT

@UrządStatystycznywLodzi

Powiązane opracowania

[Atlas statystyczny województwa łódzkiego](#)

[Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa łódzkiego 2020](#)

[Ludność. Stan i struktura oraz ruch naturalny w przekroju terytorialnym w 2019 r.](#)

[Atlas demograficzny Polski](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Bank Danych Lokalnych](#)

[Baza Demografia](#)

[Dziedzinowa Baza Wiedzy - Demografia](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Ruch naturalny ludności](#)

[Prognoza ludności](#)

[Migracje](#)

[Dzietność kobiet](#)